

VOORSTEL AAN HET COLLEGE VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: Vaststellen inkoopstrategie beschermd wonen, maatschappelijke opvang, bemoeizorg en preventie en vrouwenopvang 2022 e.v.

Zaaknummer: 9105-2021

Datum: 2 februari 2021

Inleiding

De inkoopstrategie van beschermd wonen (BW), maatschappelijke opvang (MO) en bemoeizorg & preventie (B&P) per 1 januari 2022 maakt onderdeel uit van het uitvoeringsplan *Regionale samenwerking voor inwoners met complexe problematiek* dat op 8 december 2020 door uw college is vastgesteld (132084-2020).

Per 1-1-2022 werken de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten (NML) samen aan deze taken. In de uitgangspunten, die voorafgaand aan het uitvoeringsplan door de veertien NML-gemeenten zijn vastgesteld (14 april 2020: 32589-2020), is afgesproken dat we taken inkoop, contractbeheer, monitoring en financieel beheer regionaal oppakken. Op dit moment wordt verkend hoe de afspraken met betrekking tot deze taken er precies uit gaan zien en hoe dit juridisch en financieel het beste geborgd kan worden.

Voor wat betreft de inkoop BW, MO en B&P is afgesproken dat we, vooruitlopend op de besluitvorming over de regionale samenwerking, de inkoop gezamenlijk voorbereiden en door de gemeente Venlo laten uitvoeren, met ondersteuning van de Modulaire Gemeenschappelijk Regeling Noord-Limburg (MGR). Venlo had deze taak op grond van haar materiele rol als centrumgemeente en het Convenant Beschermd Wonen en Opvang gemeenten Noord- en Midden-Limburg 2020-2021 (collegebesluit 17 december 2019: 116635-2019). Omdat elke NML-gemeente na 1 januari 2022 zelf verantwoordelijk is voor de inkoop van de zorg op het gebied van BW, MO en B&P, is het van belang dat elke NML-gemeente de inkoopstrategie vaststelt en een mandaat/volmacht/machtigingsbesluit neemt ten aanzien van de taken die gepaard gaan met de betreffende inkoop.

Met deze inkoopstrategie bereiden wij voor de veertien NML-gemeenten de aanbesteding voor met betrekking tot de segmenten beschermd wonen, maatschappelijke opvang en bemoeizorg & OGGZ-preventie voor een termijn van 4 jaar (met een optie op verlenging van 2 x 3 jaar). De looptijd van de raamovereenkomst is (inclusief verlengingen) langer dan vier jaar. De redenen hiervoor zijn onder andere dat meerjarige ontwikkeldoelstellingen bereikt moeten worden, continuïteit in de dienstverlening tussen inschrijver en inwoners gewenst is, transitiekosten, 'inregelkosten' en benodigde inkoopinspanning relatief hoog zijn en er vanuit de rijksoverheid gestimuleerd wordt om meerjarige overeenkomsten te sluiten. Dit vraagt om een langer en duurzame samenwerking tussen opdrachtgever en inschrijver.

Zoals in de BC Wmo regionale taken van 23 september en 9 december 2020 is besproken, is het vaststellen van de inkoopstrategie door de colleges van de NML-gemeenten een voorwaarde om op of rond 1 februari 2021 de benodigde inkoopdocumenten te kunnen publiceren. De planning is erop gericht dat er op 1 juli a.s. definitief kan worden gegund. In de periode van 1 juli 2021 tot 1 januari 2022 kunnen zowel gemeenten als aanbieders zich administratief en organisatorisch voorbereiden op de samenwerking die zij vanaf 1 januari 2022 aangaan op basis van de nieuwe contracten. De huidige contracten BW, MO en B&P lopen op 1 januari 2022 af.

Het bovenliggende doel van het uitvoeringsplan en de inkoop is om passende zorg en ondersteuning te organiseren voor kwetsbare inwoners van Noord- en Midden-Limburg op het gebied van BW, MO, B&P binnen de middelen die wij als regio hiervoor, vanuit de Rijksmiddelen, jaarlijks beschikbaar krijgen. De nieuwe inkoopstrategie maakt daar onverkort onderdeel van uit.

De inkoopstrategie voor deze onderdelen weerspiegelt de regiovisie die wij eerder (21 maart 2017: 4997-2017) hebben vastgesteld ten behoeve van deze doelgroep. De inkoopstrategie heeft inhoudelijk ook betrekking op de vrouwenopvang (VO). De regionale financiële afspraken (financiële solidariteit) die nu worden verkend en waarover u pas in maart of april 2021 besluit, gelden dan ook niet voor dit onderdeel.

In het uitvoeringsplan *Regionale samenwerking voor inwoners met complexe problematiek* op kwetsbare burgers laten wij ons leiden door de uitgangspunten dat:

1. iedereen een dak boven het hoofd heeft, iedereen meedoet in de samenleving en iedereen een veilig thuis heeft;
2. iedereen zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven;
3. wij als gemeenten ervoor zorgen dat het ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie zo dicht mogelijk bij de inwoner wordt belegd;
4. wonen en begeleiden zo veel mogelijk in de eigen wijk plaatsvindt;
5. we kiezen voor kleinschaligheid zowel bij de opvang van mensen die geen eigen woonplek meer hebben als ook voor mensen die een vorm van beschermd wonen nodig hebben.

In de inkoopstrategie (zie bijlage 1a en 1b) is deze visie steeds terug te vinden in de specifieke eisen die wij per segment hebben beschreven. Een van de belangrijkste eisen bij zowel beschermd wonen als de maatschappelijk opvang betreft de korte verblijfsduur. Van aanbieders verwachten wij dat zij hun cliënten zo snel mogelijk weer begeleiden naar een leven buiten hun voorzieningen. Op die kritische prestatie indicator (KPI) gaan we expliciet sturen.

Financiële gevolgen

Middels het in het concept mandaatbesluit opgenomen mogelijkheid tot ondermandaat kan de inkoopprocedure daadwerkelijk worden uitgevoerd door de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg-Noord (MGR).

De kosten van het inkooptraject (i.c. de kosten die de MGR om per 1 juli a.s. te kunnen aanbesteden) worden betaald vanuit de begroting van de huidige centrumgemeente Venlo. Dit voorstel heeft geen financiële consequenties voor uw begroting 2021.

Voor de kosten van de regionale inkoop vanaf 1-1- 2022 (het budget voor de zorgkosten) geldt dat deze passen binnen de jaarlijkse uitkeringen die wij van het Rijk krijgen.

Vanaf 1-1-2022 wordt voor beschermd wonen jaarlijks voor € 19 miljoen ingekocht (320 plekken). In dit aantal is de verwachte afname als gevolg van de overgang van cliënten naar de Wet langdurige zorg, voor zover nu bekend, meegenomen. De inkomsten die wij voor 2022 vanuit het Rijk krijgen zijn nog steeds gebaseerd op het historisch verdeelmodel. In de loop van 2021 zal duidelijk worden wat het nieuwe verdeelmodel per 1 januari 2023 gaat worden. Pas dan kan een meerjarenbegroting BW MO B&P opgesteld en in de BC Wmo gepresenteerd worden. De kosten-batenverhouding op beschermd wonen is in de afgelopen jaren steeds positief geweest.

Vanaf 1-1-2022 wordt voor maatschappelijke opvang jaarlijks voor € 5,7 miljoen ingekocht. De inkomsten die wij als regio Noord- en Midden-Limburg vanaf 2022 vanuit het Rijk krijgen, blijven tot

zeker 2026 gebaseerd op het huidige objectief verdeelmodel MO. Met het genoemde budget moet vanaf 2022 ook de toename (landelijk maar ook regionaal) in het aantal dak- en thuislozen worden opgevangen.

Vanaf 1-1-2022 kopen wij voor bemoeizorg en OGGZ-preventie respectievelijk € 1,2 miljoen en € 0,9 miljoen. Bemoeizorg is een beschikbaarheidsfunctie die regionaal vanuit een budget wordt betaald. Het budget, € 1,2 miljoen, is vast en gemaximeerd. Ook hier voorzien wij geen majeure wijzigingen en de aanpak is feitelijk voortzetting van bestaand beleid. Op het gebied van preventie geldt hetzelfde als bij bemoeizorg: het gaat om een voortzetting van bestaand beleid. Het voorlichtings- en vroegsignaleringsprogramma is erop gericht om snel op (dreigende) problematiek bij inwoners te kunnen inspringen. Conform de huidige gegevens vallen de kosten van de inkoop van de beide onderdelen van dit segment vallen binnen de beschikbare middelen.

De hiervoor genoemde inkoopbudgetten zijn in lijn met de verwachte inkomsten van het Rijk en in lijn met de kosten die ook in 2021 worden gemaakt. In tabel 1 treft u een financieel overzicht aan dat als doel heeft u een beeld te geven van de verwachte inkomsten en uitgaven in 2022. In de zomer van 2021 zal een begroting 2022 BW MO B&P worden opgesteld en aan uw college worden voorgelegd.

Tabel 1 overzicht verwachte inkomsten en uitgaven vanaf 1-1-2022

	Beschermd wonen	Maatschappelijke opvang	Bemoeizorg & Preventie	Vrouwen opvang
Uitkering Rijk	€ 40.532.521	€ 9.531.010	→(1)	
Eigen bijdrage	€ 974.059	N.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale inkomsten	€ 41.479.580	€ 9.531.010	→	
Budget inkoop	€ 19.000.000	€ 4.400.000	€ 2.100.000	€ 1.300.000
Kosten uitvoering en overige kosten (2)	€ 13.800.522	€ 2.019.122	→	
Resultaat	€ 7.185.200	€ 100.624	→	

Ad 1. De pijlen geven aan dat de bedragen voor Maatschappelijke opvang inclusief Bemoeizorg & Preventie en Vrouwenopvang zijn.

Ad 2. De kosten van uitvoering en overige kosten zijn gebaseerd op wat er nu aan kosten wordt gemaakt door de gemeente Venlo. Hieronder vallen o.a. de kosten Beschermd Thuis (€ 5,9 miljoen) kosten PGB BW (€ 2,2 miljoen) ambulantiseringmiddelen (1,5 miljoen), perceptiekosten en de (lokale) toegang BW. Let op: het gaat hier om een inschatting van de baten en lasten 2022. U vindt de diverse kostenposten in het bijgaande Excel-overzicht (bijlage 2).

In het collegevoorstel over de regionale samenwerking (maart/april 2021) zullen de kosten van uitvoering en overige kosten nader gespecificeerd zijn. Dit geldt ook voor de kosten die vanaf 1-1-2022 ten laste komen van de afzonderlijke gemeenten (lokale toegang BW, overgang cliënten BT naar Wmo BGI en dagbesteding BW-clieuten).

Na de definitieve gunning (1 juli 2021) weten we wat de exacte prijzen zijn van de inkoop op de drie segmenten. Wij zullen de colleges dan informeren over de daadwerkelijke inkoopkosten vanaf 1-1-2022.

Kanttekeningen en risico's

Rondom de inkoop(strategie) zijn de volgende kanttekeningen/risico's:

- a) de uitkomst van het aantal cliënten BW dat naar de Wlz over gaat. Door een achterstand bij het CIZ als gevolg van het grote aantal aanvragen, weten we het exacte aantal BW-clianten nog niet. De verwachting is dat Venlo in Q2 van 2021 een definitieve bestandvergelijking met het CIZ kan maken. Voorlopig houden we rekening met een overgang van circa 30% van het cliëntenbestand. Dit betekent dat we als regio vanaf 1-1-2022 tussen 300 en 320 cliënten BW overhouden.
- b) In het Bestuurlijk Overleg Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang van 7 december 2020 is besloten dat de start van het ingroeipad nieuwe (objectieve)verdeelmiddel met een jaar wordt uitgesteld. Op 1 januari 2023 start dit ingroeipad waar de financiële middelen in een periode van 10 jaar stapsgewijs worden gedecentraliseerd naar de regiogemeenten. Voor maatschappelijke opvang geldt deze doordecentralisatie pas in 2026. Dit betekent dat de doeluitkering BW voor 2022 op dezelfde financiële basis (het historisch verdeelmiddel) als voorheen wordt vastgesteld.
- c) De indexering vindt plaats op basis van de OVA. De situatie kan zich voordoen dat de Rijksmiddelen op enig moment niet langer de indexering dekken.
- d) Op dit moment wordt ingeschat dat de toename van het aantal dak- en thuislozen binnen de maatschappelijke opvang binnen het budget opgevangen kan worden. Wanneer de toename echter nog groter wordt (bijvoorbeeld ten gevolge van de coronapandemie), is het de vraag of van de opdrachtnemer verwacht mag worden dat ook een dergelijke volgende stijging binnen het budget opgevangen kan worden.
- e) Er wordt een aantal taken verschoven van verantwoordelijkheid van de centrumgemeente naar de verantwoordelijkheid van de lokale gemeenten. Hiermee verschuiven ook de kosten. Het is op dit moment onduidelijk of de lokale gemeenten voldoende (kostendekkend) gecompenseerd worden.
- f) De teruggang in het aantal aanbieders brengt de volgende risico's met zich mee:
  - procedures door partijen die de opdracht niet gegund krijgen en in de huidige situatie wel ondersteuning bieden aan cliënten;
  - cliënten die over moeten stappen naar een andere zorgaanbieder omdat hun huidige aanbieder geen contract meer heeft.

Beheersmaatregelen

Voor een aantal van de hierboven genoemde kanttekeningen / risico's zijn reeds beheersmaatregelen aan te geven (zie hieronder). Voor de andere geldt dat de beheersmaatregelen in de komende periode worden uitgewerkt in het verdere inkoopproces. Hier zal in latere stukken op worden teruggekomen.

Ad a en b

Ongeacht deze landelijke besluitvorming hebben wij een goed beeld van de aantallen te verwachten cliënten en de beschikbare budgetten per 1-1-2022. Bovendien hanteren we in de inkoopdocumenten een disclaimer waarin de onzekerheden op aantallen en budget staan vermeld. Gedurende het hele traject zal er steeds actief worden ingespeeld op landelijke ontwikkelingen en zullen de afspraken zo nodig worden bijgesteld.

Ad c

Er wordt op dit moment bekeken of er in de aanbestedingsstukken een passage kan worden opgenomen ten aanzien van het alleen meegaan met de OVA-index indien ook de Rijksmiddelen meestijgen. De regels ten aanzien van een bieden van een reële kostprijs moeten hierbij meegenomen worden.

Ad d

Om fluctuaties (toe-of afname) in de populatie op te kunnen vangen wordt er gewerkt met een bandbreedte van 5%. Om objectief te kunnen bepalen of er sprake is van een fluctuatie die buiten de bandbreedte gaat, wordt gebruik gemaakt van de landelijke monitor van VWS en CBS.

Ad e

Vanuit de gemeente Roermond wordt meegedacht over een passende verdeelsleutel om de verdeling van de middelen zoveel als mogelijk te laten aansluiten bij de werkelijke kosten.

Ad f

- Door zorgvuldig te handelen in het aanbestedingsproces, wordt het risico op procedures verkleind;
- Cliënten kunnen voor de duur van de lopende indicatie bij hun huidige aanbieder blijven (frictie). Wanneer de inwoner daarna nog ondersteuning nodig heeft (de indicatie verlengd moet worden), is het de bedoeling dat cliënten zoveel als mogelijk gebruik gaan maken van de ondersteuning van één van de gecontracteerde partijen. Het staat een inwoner echter vrij om, op basis van een PGB, gebruik te blijven maken van de ondersteuning van de huidige aanbieder.

Opdrachtgever

De veertien wethouders Wmo regionale taken vormen samen de opdrachtgever van het gehele project *Regionale samenwerking voor inwoners met complexe problematiek*, namens de colleges van de deelnemende Noord- en Midden-Limburgse gemeenten (14 april 2020: 32589-2020). De stuurgroep, bestaande uit de wethouders Wmo van Venlo, Roermond, Weert en Venray en de managers SD van Weert en Leudal, bereidt besluiten voor die door de afzonderlijke colleges en zo nodig gemeenteraden dienen te worden genomen.

Voor de daadwerkelijke inkoopactiviteiten geldt dat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Venlo na besluitvorming door uw college bevoegd wordt om de inkoop BW, MO en B&P voor te (doen) bereiden en uit te (doen) voeren. Om die reden wordt geadviseerd bijgaand concept besluit mandaat/volmacht/machtiging te nemen (zie bijlage 3).

Communicatie en participatie

Er is een communicatieplan uitgewerkt. Gemeenteraden en colleges worden regelmatig door middel van een nieuwsbrief en zo nodig werksessies geïnformeerd over de voortgang van het project. Ook betrekken we de Wmo- en Participatieraden, cliëntenraden van aanbieders, de aanbieders en diverse stakeholders bij dit project.

Advies bedrijfsvoering (Communicatie, Financiën, HR, I&S, Juridisch)

Vanuit Bedrijfsvoering wordt geconstateerd dat met dit voorstel in algemene zin de kaders en uitgangspunten vastliggen voor de inkoopprocedure. Ten aanzien van de daadwerkelijke inkoopprocedure, de onderhandelingsprocedure met aanbieders, de concrete contractuele afspraken, de omvang van de doelgroep en het verdeelmodel zijn echter nog veel onduidelijkheden. Dat brengt een risico mee, aangezien uw college eindverantwoordelijk is voor de te voeren inkoopprocedure en

de daaruit voortvloeiende overeenkomsten. Vandaar dat het concept mandaatbesluit begrensd wordt door de op dit moment bekende kaders. Daarnaast is vanuit de gemeente Roermond en de regio MLO ambtelijke vertegenwoordiging aanwezig in de diverse werkgroepen die zich bezighouden met de voorbereiding en uitvoering van de inkoopprocedure. Vanuit die vertegenwoordiging moet ook oog zijn voor de kaders waarbinnen het mandaat is verleend en bij dreigende (wezenlijke) afwijking dient uw college daarvan tijdig in kennis te worden gesteld.

Tevens wordt geadviseerd om tijdig het contractmanagement in te richten op de te sluiten overeenkomsten, zodat de uitvoering gemonitord kan worden en actief gestuurd wordt op de te behalen kostenreductie.

Gevraagd besluit

1. Het college heeft besloten de inkoopstrategie beschermd wonen, maatschappelijke opvang, bemoeizorg, OGGZ-preventie per 1 januari 2022 vast te stellen;
2. het college heeft besloten middels bijgevoegd besluit mandaat, volmacht en machtiging te verlenen aan het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester van de gemeente Venlo, voor het uitvoeren van het inkoopproces en het aangaan van de daaruit voortvloeiende overeenkomsten, inclusief alle voorbereidende handelingen, uitwerkingen en beslissingen, mits passend binnen de vastgestelde kaders.